

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 117g/2023

privind excepția de neconstituționalitate a
articolului 436 alin. (4) din Codul de procedură penală

*(aplicarea unei pedepse mai aspre sau aplicarea unei legi care
incriminează o infracțiune mai gravă în cadrul rejudecării cauzei după
casarea hotărârii în recurs)*

CHIȘINĂU

26 septembrie 2023

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Nicolae ROȘCA, *Președinte*,
dnei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Ana Florean, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 14 aprilie 2023,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 26 septembrie 2023, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 436 alin. (4) din Codul de procedură penală, ridicată de dl Dmitrii Gaidarji, parte în dosarul nr. 10-41/2022, pendinte la Judecătoria Comrat, sediul central.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Denis Guțu, de la Judecătoria Comrat, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 10 martie 2015, Judecătoria Ceadâr-Lunga a pronunțat o sentință de condamnare în privința dlui Dmitrii Gaidarji pentru comiterea infracțiunilor de omor din interes material și purtarea și păstrarea ilegală a armei. Prima instanță i-a aplicat dlui Dmitrii Gaidarji pedeapsa închisorii pe un termen de 21 de ani. Sentința a fost menținută de Curtea de Apel Comrat. Decizia Curții de Apel Comrat a fost atacată cu recurs de procuror, succesorul părții vătămate, dl Dmitrii Gaidarji și avocatul acestuia.

4. La 3 octombrie 2017, Curtea Supremă de Justiție a casat decizia instanței de apel și a dispus rejudecarea cauzei penale de către Curtea de Apel Cahul.

5. La 3 iulie 2019, Curtea de Apel Cahul a admis apelul procurorului, a casat sentința primei instanțe și a pronunțat o nouă hotărâre prin care dl Dmitrii Gaidarji a fost găsit vinovat pentru comiterea infracțiunilor de omor din interes material și cu deosebită cruzime și păstrarea ilegală a armei. Pentru comiterea omorului din interes material și cu deosebită cruzime, dlui Dmitrii Gaidarji i-a fost aplicată pedeapsa detenției pe viață, iar pentru purtarea și păstrarea ilegală a armei, acesta a fost eliberat de pedeapsa penală pentru că a intervenit prescripția răspunderii penale.

6. Decizia instanței de apel a devenit irevocabilă prin decizia Curții Supreme de Justiție din 13 noiembrie 2019.

7. Dl Dmitri Gaidarji și avocatul acestuia au contestat cu recurs în anulare decizia Curții Supreme de Justiție. Prin decizia Colegiului penal din 8 septembrie 2020, recursurile au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

8. La 1 aprilie 2022, procurorul a emis o ordonanță prin care a refuzat să dea curs cererii dlui Dmitri Gaidarji privind inițierea procedurii de revizuire a procesului penal.

9. Dl Dmitri Gaidarji a formulat o plângere la judecătorul de instrucție împotriva ordonanței emise de procuror.

10. În cadrul procesului din fața judecătorului de instrucție, dl Dmitri Gaidarji a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 436 alin. (4) din Codul de procedură penală.

11. Judecătoria Comrat, sediul central, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis, în acest sens, o sesizare la Curtea Constituțională.

B. Legislația pertinentă

12. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, sunt următoarele:

Articolul 436

Procedura de rejudecare și limitele acesteia

„(1) Procedura de rejudecare a cauzei după casarea hotărârii în recurs se desfășoară conform regulilor generale pentru examinarea ei.

(2) Pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sînt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămîne cea care a existat la soluționarea recursului.

(3) Cînd hotărîrea este casată numai cu privire la unele fapte sau persoane ori numai în ce privește latura penală sau civilă, instanța de rejudecare se pronunță în limitele în care hotărîrea a fost casată.

(4) La rejudecarea cauzei este interzisă aplicarea unei pedepse mai aspre sau aplicarea legii privind o infracțiune mai gravă decât numai dacă hotărîrea inițială a fost casată în baza recursului declarat de procuror sau în interesul părții vătămate din motivul că pedeapsa fixată era prea blîndă, sau în baza recursului procurorului care a solicitat aplicarea legii privind o infracțiune mai gravă.

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

13. Autorul menționează că, prin decizia din 3 octombrie 2017, Curtea Supremă de Justiție a admis atât recursul acuzării, cât și recursul apărării, și a dispus trimiterea cauzei pentru rejudecare în instanța de fond. După rejudecarea cauzei penale în fond, Curtea de Apel Cahul a pronunțat o decizie care i-a agravat situația, deși instanța de recurs a admis și recursul său.

14. Din acest motiv, autorul consideră că decizia instanței de apel din 3 iulie 2019 a fost pronunțată cu încălcarea articolului 436 alin. (4) din Codul de procedură penală.

15. Autorul susține că articolul 436 alin. (4) din Codul de procedură penală contravine Constituției.

B. Aprecierea Curții

16. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

17. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul de procedură penală, ține de competența Curții Constituționale.

18. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de o parte în proces. Astfel, Curtea constată că ea este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

19. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă articolul 436 alin. (4) din Codul de procedură penală. Curtea constată că prevederile contestate nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

20. Curtea reiterează că o altă condiție pentru formularea unei excepții de neconstituționalitate o constituie aplicabilitatea prevederilor contestate în cauza în care a fost ridicată excepția.

21. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o procedură penală aflată în examinare la judecătorul de instrucție, care are ca obiect verificarea legalității ordonanței procurorului privind refuzul de a iniția procedura de revizuire a procesului penal.

22. Pe de altă parte, norma contestată de autor reglementează procedura de rejudecare a cauzei și limitele acesteia după casarea hotărârii în recurs.

23. Curtea notează că norma contestată este irelevantă pentru procedura de verificare a legalității ordonanței procurorului privind refuzul inițierii procedurii de revizuire a procesului penal, de vreme ce aceasta a fost aplicată în cadrul căilor ordinare de atac. În aceste condiții, Curtea reține că norma contestată nu este aplicabilă în cauza în care a fost ridicată excepția.

24. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că excepția de neconstituționalitate nu manifestă doar o funcție preventivă, ci și una reparatorie, pentru că ea privește, în primul rând, situația concretă a părții lezate în drepturile sale prin norma criticată. De invocarea unei excepții de neconstituționalitate trebuie să profite, în primul rând, autorul acesteia. În caz contrar, excepția de neconstituționalitate riscă să devină un instrument simulat, o *actio popularis*, pierzându-și, în aceste condiții, caracterul ei efectiv și concret (a se vedea DCC nr. 80 din 3 iunie 2021, § 19).

25. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 436 alin. (4) din Codul de procedură penală, ridicată de dl Dmitrii Gaidarji, parte în dosarul nr. 10-41/2022, pendinte la Judecătoria Comrat, sediul central.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Nicolae ROȘCA

*Chișinău, 26 septembrie 2023
DCC nr. 115
Dosarul nr. 117g/2023*